

ע"פ 5323/12 - חסן אבו ליל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 5323/12

לפני: כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט א' שהם

המערער: חסן אבו ליל

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר-דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת מיום
12.6.2012, בת"פ 15527-08-10, שניתן על-ידי כב'
השופט ת' כתילי

בשם המערער: עו"ד אחמד מסאלחה

בשם המשיבה: עו"ד נורית הרצמן

פסק-דין

השופט א' שהם:

1. בפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט ת' כתילי), בת"פ 15527-08-10,

עמוד 1

מיום 12.6.2012. מלכתחילה הגיש המערער גם ערעור על הכרעת הדין, אך לאחר שמיעת הערותינו במהלך הדיון, הודיע בא-כוח המערער, כי הוא חוזר בו מהערעור על הכרעת הדין, ומבקש להקל בעונשו של המערער (עמ' 3 לפרוטוקול הדיון בערעור, שורות 22-24).

כתב האישום וגרסאותיו של המערער

2. על פי עובדות כתב האישום, עובר ליום 1.8.2010, הצטייד המערער ברובה אוטומטי, מחסנית וכדורים, והטמינם בתוך מזוודה בחורשה באזור הכפר עין מאהל. ביום 1.8.2010, נשא המערער את המזוודה, ובה הנשק והתחמושת, והסתיר אותה בבית מסויים, וכל זאת, ללא רשות על-פי דין.
3. ביום 3.8.2010, בוצע חיפוש משטרתי, ובמהלכו נמצאה המזוודה ובה הנשק והתחמושת. למחרת, ביום 4.8.2010, נחקר המערער והכחיש את המיוחס לו מכל וכל (להלן: הגרסה הראשונה). בהמשך אותו יום, חזר בו המערער מהכחשתו, וטען כי הוא מצא את המזוודה בחורשה, ולאחר שבחן את תכולתה, הוא נשא אותה אל הבית שבו היא נמצאה על-ידי המשטרה (להלן: הגרסה השנייה).
4. יום לאחר מכן, בתאריך 5.8.2010, הוביל המערער את חוקרי המשטרה אל המקום בו מצא את המזוודה, ובהמשך הוביל אותם אל הבית שבו הניח אותה, הכל בהתאם לגרסה השנייה. לעומת זאת, בעדותו בבית המשפט, חזר המערער על גרסתו הראשונה, והכחיש כל קשר למזוודת הנשק. לדבריו, הגרסה השנייה שנמסרה על-ידו היא גרסה שקרית, אשר ניתנה מתוך תקווה כי הדבר יוביל לשחרורו מהמעצר.

פסק דינו של בית משפט קמא

5. בהכרעת דין, מיום 9.5.2012, קבע בית המשפט המחוזי בנצרת, כי הגרסה השנייה של המערער מהווה הודאה "חופשית ומרצון" בעבירות שיוחסו לו. עוד נקבע, כי מדובר בגרסה אמינה, וכי קיים "דבר מה נוסף" המלמד על אמיתותה. בית המשפט קבע, כי עלה בידי המשיבה להוכיח את העובדות העיקריות המתוארות בכתב האישום, ולפיכך הורשע המערער בעבירות הבאות: נשיאת נשק שלא כדין, לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); הובלת נשק שלא כדין, לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין; והחזקת נשק שלא כדין, לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין. יחד עם זאת, נקבע כי לא הונח בסיס ראיתי לאמור בכתב האישום, לפיו המערער הוא שהטמין את הנשק בחורשה, עובר ליום 1.8.2010, ואין לשלול את האפשרות כי הוא מצא את התיק שבו היה מונח הנשק.
6. בגזר דינו מיום 12.6.2012, עמד בית משפט קמא על חומרתן של עבירות הנשק, וציין כי קיימת מגמת החמרה בעונשם של העבריינים המבצעים עבירות מסוג זה. בית משפט קמא הוסיף וקבע, כי המערער בחר להסתיר את מזוודת הנשק, וניתן ללמוד מכך על "העדר תמימות ודפוס התנהגות עברייני". בנוסף, נתן בית משפט קמא את דעתו לעברו הפלילי של המערער, הכולל הרשעה בעבירת מין. כמו כן, נשקלה לחומרה העובדה שהמערער לא הביע חרטה על מעשיו. בית משפט קמא ציין כי אין מנוס, בנסיבות העניין, מהטלת עונש מאסר לריצוי בפועל, ולפיכך יש להפעיל את עונש המאסר המותנה, אשר היה תלוי ועומד לחובת המערער במועד ביצוע העבירה (תפ"ח 503/07; להלן: התיק הקודם). עם זאת, קבע בית המשפט כי הנסיבות בהן בוצעה העבירה אינן חמורות, ולפיכך יש מקום להורות על חפיפה

בין תקופות המאסר. לאחר זאת, הושתו על המערער העונשים הבאים: 28 חודשי מאסר לריצוי בפועל; הופעל עונש מאסר על תנאי, לתקופה של 36 חודשי מאסר בפועל, בחופף לעונש המאסר שהוטל; ו-22 חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים. בסופו של דבר, נקבע כי על המבקש לרצות 36 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו.

הערעור על חומרת העונש ותגובת המשיבה

7. בכתב הערעור נטען, כי בית משפט קמא החמיר בעונשו של המבקש "באורח קיצוני". עוד נטען, כי נסיבות ביצוע העבירות אינן חמורות, שכן המערער החזיק והוביל "אקדח (חלוד!) למשך יממה אחת", ובשום שלב לא יוחסה לו החזקת נשק במטרה לבצע פשע. נטען בנוסף, כי אין מדובר בעבריין מועד, וכי הרקע המשפחתי של המערער מצדיק הקלה בעונשו. המערער הוסיף ונטען, כי לא היה מקום להפעיל את עונש המאסר המותנה, שכן התנאי שנקבע כרוך בביצוע כל עבירה מסוג "פשע", ומדובר בתנאי רחב וגורף, אשר הפעלתו בנסיבות העניין איננה צודקת ואיננה מידתית.

8. בדיון שנערך בפנינו, חזר בא-כוחו של המערער, עו"ד אחמד מסאלחה, על טענותיו לעניין חומרת העונש. לדבריו, נסיבות העבירה אינן מצדיקות להשית על המערער עונש של שלוש שנות מאסר לריצוי בפועל. לשיטתו, כיוון שמדובר בעונש שאינו מידתי - היה על בית המשפט המחוזי להימנע מהטלת עונש מאסר, תוך הארכת תקופת המאסר על תנאי.

9. מנגד, טענה באת-כוח המשיבה, עו"ד נורית הרצמן, כי עונשו של המערער עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה בעבירות נשק, והוא אף נוטה לקולה. עו"ד הרצמן הזכירה כי תקופת המאסר לריצוי בפועל הושתה במלואה בחופף להפעלת עונש המאסר המותנה, ובכך יש משום הקלה משמעותית בעונשו של המערער. עוד הדגישה עו"ד הרצמן, כי הרשעתו של המערער בתיק הקודם נוגעת לביצוע עבירת מין חמורה, כאשר עונשו, במסגרת אותו תיק, היה מתון יחסית.

דיון והכרעה

10. בפתח הדברים יש להזכיר את ההלכה המושרשת, לפיה ערכאת הערעור תימנע מלהתערב בעונש שהושת על-ידי הערכאה הדיונית, ותעשה כן רק במקרים שבהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה במקרים דומים, או כאשר נפלה טעות מהותית בגזר הדין (ע"פ 2358/14 פלוני נ' מדינת ישראל (21.5.2014); ע"פ 8659/13 אלמליח נ' מדינת ישראל (14.5.2014); ע"פ 6318/13 מיכאלי נ' מדינת ישראל (2.4.2014)).

"יאמר כבר עתה, כי אינני רואה כל עילה להתערבות בגזר הדין, ולפיכך דין הערעור להידחות. זאת, בעיקר לנוכח העובדה כי מדובר בתוצאה הנובעת מהפעלת עונש מאסר על תנאי בן 36 חודשים, בחפיפה מלאה לעונש שהושת על המערער בתיק הנוכחי.

11. המערער העביר מזוודה ובתוכה רובה אוטומטי ותחמושת, מחורשה לבית מגורים, שם הסתיר את כלי הנשק. מדובר במעשה שאין להקל ראש בחומרתו, שכן מסוכנותו הרבה גלויה לעין כל. כפי שציינתי במקום אחר, "עבירות

עמוד 3

בנשק לסוגיהן מגלמות בתוכן סיכון ממשי לשלום הציבור ולבטחונו, שכן לא ניתן לדעת להיכן יתגלגלו כלי הנשק המוחזקים שלא כדן, ואיזה שימוש יעשה בהם בעתיד" (ע"פ 7502/12 כוויס נ' מדינת ישראל (25.6.2013)). נוכח הסכנה לשלום הציבור, ובשל הצורך בהרתעה מפני עבריינות הנוגעת לנשק, נקבעה מדיניות הענישה הכוללת, ככלל, רכיב של מאסר לריצוי בפועל (רע"פ 2718/04 אבו דאחל נ' מדינת ישראל (29.3.2004); ע"פ 6583/06 אדהאם נ' מדינת ישראל (5.12.2006)). עוד יש לציין, כי בשנים האחרונות ניכרת מגמת החמרה בענישה, ככל שמדובר בעברייני הנשק (ע"פ 4460/11 מדינת ישראל נ' פאיד (28.11.2011); ע"פ 8416/09 מדינת ישראל נ' חרבוש (9.6.2010)).

12. לאור האמור, אינני מוצא כל חומרה בעונש של 28 חודשי מאסר לריצוי בפועל שהושת על המערער, וברי כי לא היה מנוס מהפעלת עונש המאסר המותנה, אשר עמד בתוקפו בעת שבוצעו העבירות מושא הערעור (סעיף 56(א) לחוק העונשין). בית משפט קמא הלך כברת דרך ניכרת לקראת המערער כאשר קבע כי עונש המאסר בגין העבירות מושא הערעור, ירוצה כולו בחופף לעונש המאסר המותנה, והמערער אינו זכאי לכל הקלה נוספת.

13. לבסוף, אתייחס בקצרה להשגותיו של המערער על עונש המאסר המותנה שהושת עליו בתיק הקודם. ראשית, מקומן של השגות אלה איננו בהליך דן, והיה מקום להעלותן, אם בכלל, במסגרת אחרת מבעוד מועד. שנית, גזר הדין בתיק הקודם ניתן בעקבות הסדר טיעון, שנעשה בהסכמת המערער, ולכן הפניית טענות כלפי תוכנו של ההסדר מוקשית בעיניי; מה גם שבית המשפט ציין בזמנו כי הסדר הטיעון, על כלל רכיביו, מקל עם המערער. שלישית, נקבע בפסיקתו של בית משפט זה, כי אין מניעה לעשות שימוש בנוסח רחב של התנאי, כל עוד ניכרת הקפדה על בהירותו של התנאי (רע"פ 5798/00 ריזי נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(3) 1, בפסקה 12 (2001)).

14. לאור האמור, הננו מחליטים לדחות את הערעור.

ניתן היום, י"ט בסיון התשע"ד (17.6.2014).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט